

AVINOR AS, Harstad/Narvik lufthavn Evenes
Postboks 150
2061 GARDERMOEN

Saksb.: Sten D. Bruaas
e-post: fmnosbr@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 53
Vår ref: 2005/13381
Deres ref:
Vår dato: 09.01.19
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av avisingskjemikalier for fly og rullebane, Harstad/Narvik lufthavn Evenes, Evenes kommune

Avinor AS søker i brev av 4. februar 2018 Fylkesmannen i Nordland om endret utslippstillatelse for fly- og baneavisingskjemikalier, som gjenspeiler dagens forhold ved lufthavnen, der forventet kjemikaliebruk og aktiviteter ved lufthavnen reguleres.

Fylkesmannen er i brev av 22. desember 2000 fra Miljøverndepartementet bl.a. delegert myndighet til å konsesjonsbehandle flyplassers bruk av avisingskjemikalier mv. Miljødirektoratet (Klima- og forurensningsdirektoratet) har i brev av 7. november 2011 trukket tilbake fylkesmannens delegering av forurensningsmyndighet for PFOS-forurenset grunn ved brannøvingsfelt på Avinors flyplasser. Vi viser også til brev av 7. november 2011 med delegering av myndighet etter forurensningsloven til å fatte vedtak knyttet til forurensning og avfallsproblemer ved dumping av snø i sjø og vassdrag og deponering på land.

Øvrig forurensning fra flyplassen er regulert gjennom forurensningsforskriften kap. 5 om støv og kap. 7 om lokal luftkvalitet.

Vedtak

I medhold av "Lov om vern mot forurensninger og om avfall" av 13. mars 1981, nr.6, §§ 11, 16 og 18 gir Fylkesmannen herved Avinor AS tillatelse til bruk av glykol fra avising av fly og formiat fra avising av rullebane på Harstad/Narvik lufthavn Evenes, samt tømning av glykolholdig snø i ved dypvannskai i Rørvika, Ofotfjorden. Tillatelsen gjelder under de vilkår som er gitt som vedlegg til dette brev. Tillatelse datert 10. januar 2001 trekkes tilbake. I medhold av forskrift om begrenset av forurensning kap. 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, §39-4, skal bedriften betale gebyrsats 4 for endringen av tillatelsen.

Tillatelsen gjelder

- Bruk av baneavisingsvæsker basert på formiat tilsvarende et teoretisk oksygenforbruk på inntil 35 000 kg KOF/sesong

- Bruk av flyavisingsvæske med et forbruk på inntil 120 000 liter 100 % glykol per sesong tilsvarende et teoretisk oksygenforbruk på inntil 202 800 kg KOF/sesong
- Tømming av oppsamlet glykolholdig snø/vann fra flyavising ved Rørvika dypvannskai
- Testing av skumkanoner

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Frister for tiltak

<u>Tiltak</u>	<u>Innsendingsfrist</u>	<u>Vilkår</u>
- utredning med plan for bortledning av glykolholdig smeltevann fra flyavisingssområde/snødeponi	1. oktober 2020	12
- årsrapport forbruk av avisingskjemikalier m.v	1. juli årlig	12
- rapport i henhold til Miljøovervåkingsprogram	1. juli årlig	12

Grunnlag for avgjørelsen

Avinor søker om et forbruk av baneavisingkjemikalier tilsvarende et kjemisk oksygenforbruk (KOF) på 35 000 kg per sesong. Dette er en økning på 5 000 tonn av rammen i tillatelsen fra 2001. Det søkes om en videreføring av forbruk av flyavisingkjemikalier tilsvarende 120 000 liter 100 % glykol i tillatelsen fra 2001. Avinor søker også om tillatelse til bortkjøring av glykolholdig snø og tømming i sjø ved Rørvika dypvannskai. Avinor søker videre om tillatelse til å gjennomføre testing av skumkanoner (brannskum) 1 gang per mnd. og tømming av pulveraggregater 1 gang per år. Søknaden gjenspeiler behovene for bruk av avisingskjemikalier for dagens bruk av lufthavnen. Det vil bli søkt om ny tillatelse i forbindelse med Forsvarets etablering av fremskutt base for kampfly på Evenes innen 2021/2022.

Baneavising

Bruk av fly- og baneavisingkjemikalier er nødvendig for å opprettholde en trygg flytrafikk. I sesongen 2016-2017 var det totale forbruket av baneavisingkjemikalier om lag 90 % av tillatt mengde, og det er forventet at det vil kunne øke noe i årene fremover som følge av klimatiske forhold med ustabile vintre. For å oppnå sikre avgangs- og landingsforhold må rullebaner være rengjorte og ha tilfredsstillende friksjon.

For å oppnå dette under vinterdrift benytter Avinors lufthavner i dag formiatbaserte baneavisingkjemikalier i fast form (Aviform Solid, granulater) og flytende form (Aviform L50). Ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes benyttes det i hovedsak flytende Aviform. Noe faste baneavisingkjemikalier benyttes også, i tillegg til mekaniske metoder som brøyting, børsting og sand.

Formiat er et organisk salt av maursyre som ikke inneholder miljøfarlige tilsetningsstoffer. Formiat brytes raskt ned og krever betydelig mindre oksygen ved nedbryting enn urea som ble brukt tidligere.

På Evenes benyttes avisingskjemikalier i hovedsak på rullebane og taksebane. Under spesielt glatte forhold benyttes også avisingskjemikalier på oppstillingsområdet.

Ved påføring av kjemikalier brøytes snøen til begge sider av både takse- og rullebane. Avrenningen vil deretter gå til overvannsnett og infiltrasjon. Ved brøyting vil snøen legge seg de nærmeste 10 m fra banekant. Etter brøyting, freses imidlertid snøen ut til ca. 40 m fra banekant. Avstanden mellom taksebane Y (parallelltaksebane) og rullebanen er 150 m, det vil dermed ikke skje en dobbel belastning på arealene mellom disse banene. Av kjemikalier som brukes på flyoppstillingsplasser og øvrige trafikkarealer, brøytes disse hovedsakelig til snødeponi som drenerer til kommunalt nett. Noe vil likevel drenere via sluk til kulvert som fører avrenningen til Langvatn, og ved store snømengder kan også noe havne utenfor snødeponiet.

Forbruk av baneavisingskjemikalier har variert mellom 14 000 kg KOF sesongen 2012/2013 til 27 000 kg KOF sesongen 2016/2017 hvor det også ble brukt 4260 tonn strøsand. Sesongen 2017/2018 ble det benyttet formiat tilsvarende et kjemisk oksygenforbruk på 24 600 kg.

Flyavising

Avinor søker om en videreføring av rammen for flyavisingskjemikalier fra tillatelse datert 21. januar 2001 på inntil 120 000 liter 100 % glykol. 1 liter 100 % glykol medfører et kjemisk oksygenforbruk (KOF) på 1,69 kg ved nedbryting.

Forbruket av flyavisingskjemikalier har de senere sesonger variert mellom 69 000 liter 100% glykol i 2012/2013 og 105 000 liter 100% glykol i 2013/2014. Forbruket av flyavisingskjemikalier avhenger av nedbørs- og temperaturforhold og kan derfor variere betydelig fra sesong til sesong.

Av sikkerhetsmessige grunner må snø og is fjernes fra flyene før de tar av. Ved behov avises derfor flyene med en glykolbasert væske. Det er handlingsselskapet (for tiden Widerøe Ground Handling, WGH) som utfører avisingen etter anmodning fra piloten og på oppdrag fra flyselskapene. Preventiv avising gjennomføres når flyet står på oppstillingsplass, men dette utføres i svært begrenset grad ved lufthavnen. Ved vanlig avising renner mesteparten av kjemikalierne av flyene der de står, mens ved preventiv avising benyttes kjemikalier med høy viskositet som blir hengende på flykroppen da de skal hindre at snø og is dannes og setter seg på flykroppen. Ved Evenes lufthavn benyttes to ulike glykolbaserte produkter som begge inneholder ulike mengder av et tilsetningsstoff som kan være giftig for vannlevende organismer. Stoffet er tilsatt produktet i så små mengder at det ikke er merkepliktig etter kjemikalierregelverket. Avinor forholder seg fortløpende til substitusjonsplikten og stiller krav til flyselskapene om innkjøp av avisingskjemikalier som belaster miljøet minst mulig.

Ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes utføres vanlig avising av fly på avisingsplattform med kontrollert påslipp til kommunalt avløpsnett via buffertank på 20 m³. Det antas at om lag 75 % av avisingsvæsken renner av flyene på avisingsplattformen. Resterende mengder følger flyene og renner av under taksing og avgang og spres diffust over større områder.

Avrenningssystemer

Overflateavrenning fra lufthavnen skjer i hovedsak mot Langvatnet i øst, Lavangsvatn i vest og mot Kjervatnet i sør. Langs rullebane og taksebane er det etablert overvannssystem som

samler opp noe av formiat og glykol fra smeltevann fra snø som brøytes av banene og ikke infiltreres i grunnen.

I rapport datert 25. juni 2016 med kartlegging og tilstandsvurdering av VA-anlegg redegjøres for at drensanlegget rundt rullebanen er fra da flyplassen ble bygd og er siden ikke oppgradert. Tilstand på røranlegg og kummer vurderes som svært dårlig, med flere tette rør og kummer. Det er gode drenerende masser rundt rullebane, slik at lufthavnen ikke har store utfordringer med overvann. På kort sikt er det behov for slamsuging av kummer og spyling av rør og fornyinger av eksisterende anlegg. Overvann fra parkeringsareal nord for terminalbygget samles opp og går til utslipp i Langvannet.

Avinor opplyser i søknaden at de og andre aktører ved lufthavnen jobber kontinuerlig med å redusere forbruket av kjemikalier, bl.a. gjennom endrede påføringsmetoder ved avising av fly. Dette har også en økonomisk betydning for selskapene. Likevel ser Avinor behov for å søke om en økning av rammen for baneavising fra 30 000 til 35 000 KOF/år. Nedbryting av flyavisings- og baneavisingskjemikalier medfører forbruk av oksygen og organisk belastning i resipienten. Avinor har utviklet verktøy for å vurdere nedbrytingskapasiteten i nærliggende arealer rundt flyplassen, og har delvis basert sin søknad på modellen. Beregningene viser at arealene ved snødeponi utenfor plattform er overbelastet og at antatt nedbrytingskapasitet på 0,6 kg KOF m²/år er overskredet. Beregningene viser at nedbrytingskapasiteten til infiltrasjonsarealer rundt lufthavnen for øvrig ikke er overskredet. Det samme gjelder for utslipp av organisk stoff (KOF) til Langvatnet, Lavangsvatnet og Kjerkvatnet. Utslippene til Langvatnet utgjør på årsbasis en organisk belastning tilsvarende avløp fra 240 personenheter (pe).

Bortkjøring av glykolholdig snø og tømning i sjø.

Avinor søker om tillatelse til å kjøre bort glykolholdig snø og tømme den i sjø (Ofotfjorden) fra dypvannskai i Rørvika sør for lufthavnen. I dette området er det god vannutskifting og det er 2-3 m forskjell på flo og fjære sjø. Tiltaket vil kunne hindre at glykolholdig snø i perioder med mye snø lagres utenfor snødeponiet med kontrollert avrenning.

Avinor opplyser at de jobber med å finne egnede driftsmetoder slik at mindre mengder snø ved avisingsplattformene blir forurenset, men løsninger for dette er foreløpig ikke på plass. Vi har i denne forbindelse fått opplyst i e-post datert 27. november 2018 at lufthavnen nå har anskaffet tråkkemaskin for komprimering av snø, og dermed redusere mengden glykolholdig snø som havner utenfor deponiområdet.

Utslipp fra pålagte tester av skumpumpesystem og tømning av pulveraggregater

Det utføres ikke brannøvelser ved lufthavnen. Bestemmelser for sivil luftfart krever imidlertid kontinuerlig kontroll og vedlikehold av utrykningskjøretøyene. Dette innebærer bl.a. at brannbilene må prøvekjøre skumpumpesystem og slanger minst én gang pr. måned. I tillegg skal pulveraggregatet montert på utrykningskjøretøyet utløses en gang pr. år, tømmes helt og rengjøres. Avinor Evenes har tre brannbiler og søker i denne forbindelse om månedlig testing av skumpumpesystem (skumkanoner) og årlig tømning av pulveraggregat på snødeponiet hvor det er oppsamling og påslipp til kommunalt nett.

Pulveret som brukes her inneholder ikke miljøskadelige stoffer. Avinor benytter brannskum av typen Moussol på sine utrykningskjøretøyer. Moussol inneholder bl.a. monoetylenglykol, og miljøbelastningen er hovedsakelig i form av organisk belastning (KOF). Ved test av

skumkanoner er det en meget begrenset mengde skum som slippes ut, ca. 20-30 liter. Dette er en løsning med kun 3 % konsentrat, og inneholder 14 g KOF pr. liter løsning. Til sammen utgjør dette 280 – 420 g KOF per test og bil. Dette utgjør til sammen om lag 15 kg KOF per år.

Biologisk mangfold

Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold ved lufthavnen i 2010 (BM-rapport 7-2010.) Undersøkelsene for Avinor begrenser seg for Evenes sin del i praksis til selve rullebane-området og arealer i nordkant av lufthavnen (hovedsakelig i Skånland kommune). Her ble det kartlagt fire nye naturtypelokaliteter i 2010, dvs. spesielt viktige områder for biologisk mangfold. Alle lokaliteter ligger i sin helhet innenfor Evenes lufthavn.

Det er to rikmyrer, som er vurdert som lokalt viktig (C) og viktig (B), et skogsmiljø av verdi viktig (B) og en kalksjø/erstatningsbiotop av verdi viktig (B). Tre rødlistearter, derav en sårbar lavart (VU) og to kransalger med status sårbar (VU) og nær truet (NT), ble påvist innenfor naturtypelokalitetene. Mer tradisjonelle kulturbetingede miljøer, som naturbeitemark og slåtteenger, ble ikke funnet i tilstrekkelig velutviklet grad til å bli kategorisert som verdifulle naturtypelokaliteter.

Avinor sier i sin søknad at sammen med resultater fra tidligere undersøkelser, er disse resultatene med på å underbygge at Harstad/Narvik lufthavn er plassert sentralt innenfor et av de biologisk sett mest verdifulle landskapene i Nord-Norge. De rike naturverdiene ved lufthavnen er i stor grad knyttet til ferskvann og våtmark, og de vil være svært sårbare for utslipp og avrenning av kjemikalier fra lufthavnen, samt fysiske inngrep som drenering og utfylling. Miljøovervåkingsprogrammet inkluderer imidlertid ikke prøvepunkter i tilknytning til de identifiserte naturtypelokalitetene, da det ikke er avrenning fra lufthavnområdet til disse. Områdene skal likevel holdes under oppsyn og forvaltningsrådene overholdes, og dersom det skulle skje hendelser som kan berøre disse områdene, skal Miljøavdelingen i Avinor kontaktes.

Miljøovervåkning

Det gjennomføres miljøovervåkning ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes etter til enhver tid gjeldende miljøovervåkingsprogram (MOV-program), sist revidert i 2015 med oppdatering i forbindelse med søknaden. Resultatene fra senere sesonger (2014-2017) viser jevnt over lave konsentrasjoner av avisingskjemikalier og en lav organisk belastning i utslippspunkter og resipienter, noe som tyder på at de tiltak som er gjennomført for å forbedre oppsamlingen av avisingskjemikalier og påslipp til kommunalt nett har hatt god effekt, med en redusert belastning på resipienter de senere år. Vurderingen er i midlertid basert på et lite antall stikkprøver gjennom sesongen. Enkelte påvisninger av avisingskjemikalier i kulvert og utslippspunkt vinterstid tyder på at det fremdeles forekommer avrenning til kulvert med utslipp til resipient under perioder med mye snø, høyt forbruk av avisingskjemikalier og/eller høy avrenning. Overvåkingen inkluderer også prøvetaking av vann for overvåkning av utlekking og spredning av per- og polyfluoreerte forbindelser (PFAS) fra forurenset grunn ved lufthavnen, hvor forurensningsmyndigheten ligger hos Miljødirektoratet.

Saksbehandlingen

Søknaden er kunngjort i henhold til forurensningsforskriften kap 36 *om behandling av tillatelser etter forurensningsloven, del III Forhåndsvarsling*. Evenes kommune er tilskrevet i brev av 26. februar 2018 med anmodning om uttalelse.

Vi har mottatt høringsuttalelse datert 18. april 2018 fra Tårstavassdragets Fiskelag SA som er en grunneierorganisasjon for ca 30 rettighetshavere i Tårstadvassdraget fra sjøen og til Kirkhaugfossen (7 – 800 meter oppstrøms flyplassen).

Vi har ikke mottatt andre uttalelser til søknaden.

Fiskelaget viser til at vassdraget er vurdert å være i risiko for å ikke oppnå miljømålene innenfor fristen 2021 i forbindelse med Vannforskriften (vann-nett.no). Vann-nett viser til at påvirkningene i liten grad skyldes landbruk eller organisk avrenning fra bebyggelse. Det registreres stor forurensning i form av avrenning fra miljøgiften PFAS-holdige stoffer som skyldes tidligere bruk av brannskum på flyplassen. De viser også til at forurensning i form av næringsalter i form av avisingsvæsker fra flyplassaktivitetene er ukjent.

Fiskelaget viser til forestående utbygging av nye arealer og operative krav til økt baneavising og kan ikke anbefale omsøkte økte forbruk av baneavisingsvæske før det er gjennomført en grundig undersøkelse av vannpåvirkningen ved dagens forbruk og vassdragets tålegrad av evt. økte utslipp.

Fiskelaget uttaler også at Avinor som en betydelig interessent og forurener i vassdraget, bør pålegges å delta tungt i finansieringen av en planlagt, men ikke fullfinansiert «Tilstandsovervåking av Tårstadvassdraget». Planen er utformet av Ofoten regionråd med kompetanse fra marinbiolog Tone Rasmussen og ferskvannsbilolog Pierre Fagard på vegne av Tårstadvassdraget Fiskelag SA. Ved en ønsket oppstart i 2018 vil en kunne få en «førstusasjon» og grunnlag for riktige avbøtende tiltak ved videre utbygging.

Uttalelsen er forelagt Avinor for kommentarer, som i brev av 18.11.2018 fremholder når det gjelder forholdet til vannforskriften:

«Avinor v/ Harstad/Narvik lufthavn Evenes har mottatt pålegg fra Miljødirektoratet som omhandler rensing av PFAS fra det nedlagte brannøvingsfeltet vest for rullebanen, samt gjennomføre en kildekartlegging i forbindelse med PFAS-utlekkingen ved lufthavnen. Disse arbeidene er i gang, og er forhold som reguleres av pålegget. Avinor har tett dialog med Miljødirektoratet i denne saken og anser derfor dette som ikke relevant i behandlingen av utslippssøknaden.»

Til Fiskelagets uttalelse når det gjelder forestående utbygging kommenterer Avinor bl.a. at søknaden ikke omfatter de behov forsvaret har i forbindelse med etablering av ny kampflybase ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes, og at søknaden gjelder kun sivil drift de nærmeste årene frem til forsvaret etablerer seg, uten noen utbygging. Omsøkt økning i bruk av baneavisingsskjemikalier er grunnet generelt mer utfordrende værforhold de siste årene, hvor man i gjennom avisingsssonen 2016/2017 hadde et forbruk på om lag 90% av tillatt ramme.

Avinor uttaler videre at de stiller seg positiv til en tilstandsovervåking av Tårstadvassdraget, men gjennomfører i dag egen miljøovervåking som inkluderer både utslippspunkter og

resipienter. Avinor kan imidlertid dele analyseresultater fra denne miljøovervåkingen dersom dette er ønskelig

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Bruk av avisingskjemikalier er nødvendige av sikkerhetsmessige årsaker. Avinor har behov for noe økte rammer i tillatelsen når det gjelder forbruk av formiatbasert baneavisingsvæske. Avinor søker om tilsvarende ramme for forbruk av glykolbasert flyavisingsvæske som i dagens tillatelse.

Ramme for bruk av flyavisingskjemikalier/baneavisingskjemikalier

Avinor søker om videreføring av dagens rammer for bruk av flyavisingskjemikalier på inntil 120 000 liter/sesong 100 % glykol og en mindre økning av rammen for bruk av formiatbaserte baneavisingskjemikalier fra 30 000 til 35 000 kg KOF per sesong. Bakgrunn for søknad om økt ramme for baneavisingskjemikalier er at lufthavnen i sesongen 2016/2017 hadde et forbruk på 90 % av rammen. Med bakgrunn i endrete klimatiske forhold forventes mer ustabile vintere med økt behov for baneavising.

Både glykol og baneavisingskjemikalier basert på formiat er lett nedbrytbare under tilstrekkelig tilgang på oksygen. Beregningene basert på maksimalt forbruk av avisingskjemikalier og avrenningsmønsteret ved lufthavnen viser at nedbrytingskapasiteten ved infiltrasjon til kantarealene ikke overskrides med unntak for området ved snødeponiet øst for avisingsplattformen. Glykolbasert flyavisingsvæske er tilsatt en type etoksilat, men i så små mengder at produktet ikke er merkepliktig. Stoffet er giftig for vannlevende organismer, men er lett biologisk nedbrytbart. Det er i markedet ikke tilgjengelig avisingsvæske uten slike tilsetningsstoffer, men det mest giftige tilsetningsstoffet er nå fjernet og mengden tilsetningsstoffer er redusert i de senere år. Vi viser i denne forbindelse til den generelle substitusjonsplikten som fremkommer både i vilkårene og til produktkontrolloven.

Samlet avrenning fly- og baneavising fra fire utslippspunkter til Langvatn er beregnet til 10 700 KOF per sesong. Avrenningen til Langvatn regnet som KOF tilsvarer kloakkutslippet fra om lag 245 personer (personekvivalenter (pe)) som årsmiddel, eller om lag 500 pe i avisings sesongen. Avrenning fra snø som havner utenfor avisingsplattformen og følger overvannsnett til Langvatnet er beregnet å utgjøre omlag 7 600 KOF eller om lag 350 pe i avisings sesongen. Beregnet avrenning til Lavangsvatn utgjør om lag 70 pe og til Kjørkvatn om lag 90 pe per sesong.

Påslipp av overvann med avisingskjemikalier til kommunalt nett er beregnet å utgjøre til sammen 138 290 kg KOF per sesong, eller om lag 3200 pe på årsbasis.

Miljøovervåkingen for sesongen 2017/2018 viser lave konsentrasjoner av glykol (5 mg/l) og formiat (1,5 mg/l) i prøvepunkt utløp kulvert til Langvatnet for prøve tatt 4. mai 2018. Prøve tatt i samme punkt i avisings sesongen 26. januar 2018 viser konsentrasjoner av glykol på 27 mg/l og formiat på 4 mg/l. Innhold av organisk stoff målt som KOF er 110 mg/l.

Fylkesmannen ser at Avinor har gjennomført flere tiltak for å redusere utslipp av glykolholdig vann fra flyavisingen til Langvatn, og at det raskt måles lave nivåer av avisingsvæsker i målepunktet etter avsluttet sesong. Avinor har nå anskaffet tråkkemaskin for å redusere mengden glykolholdig snø som havner utenfor deponiområdet med fast dekke og kontrollert

avrenning til kommunalt nett. Avinor søker også om tillatelse til å tømme glykolholdig snø ved kai Rørvika. Beregningene viser at antatt nedbrytingskapasitet på 0,6 kg KOF/m² i arealet rundt snødeponiet likevel er betydelig overskredet.

Det er ikke påvist formiat eller glykol i stikkprøver tatt i juni og oktober 2017 i Langvatn. Analyseresultatene for KOF-Cr og TOC, samt feltmålinger av O₂ indikerer lav organisk belastning. Det er i midlertid i prøve tatt på dypt vann i Langvatn med høyt innhold av suspendert stoff (330 mg/l) påvist høy verdi for KOF-Cr (65 mg/l). I avisings sesongen utgjør beregnet utslipp av glykol via kulvert til Langvatn om lag 350 pe.

Utslipet fra området ved snødeponiet via kulvert skjer til naturreservatet, noe som uansett må anses som problematisk. Målinger fra 2013 viser høye konsentrasjoner av fosfor i bunnsedimentene i Langvatn. Utlekking av fosfor fra sedimentene kan gi økt algeproduksjon. Dette skjer i hovedsak ved oksygenfrie forhold i bunnvannet. Tilførsel av avisingsvæsker kan bidra til oksygensvikt i bunnvannet, spesielt ved isdekket vann og perioder med lav vannføring i vassdraget.

Fylkesmannen har på denne bakgrunn satt krav om at Avinor utarbeider plan for bortledning av glykolholdig smeltevann fra flyavisingsområdet og snødeponi, slik at utslippet via kulvert til Langvatn stanses. Frist for utredning med plan for bortledning er satt til 1. oktober 2020 med bakgrunn i behov for evaluering av erfaringer med bortkjøring av glykoldig snø og tømning i sjø i sesongene fra 2018/2019 og 2019/2020. Vi vil på bakgrunn av utredningen vurdere å sette endelig frist for bortledning av alt smeltevann med glykol fra flyavisingsområdet og snødeponiet.

Avinor søker også om en økning av rammen for bruk av formiatbaserte baneavisingskjemikalier fra 30 000 kg til 35 000 kg KOF per sesong. Baneavisingskjemikalier brukes i hovedsak på rullebanen og i mindre grad på taksebanen. Overløp til Kjerkvatnet utgjør største tilførsel til vassdragene gjennom overvannsnett og er beregnet til å utgjøre om lag 60 personekvivalenter (pe) i avisings sesongen. Beregningene viser at det er tilstrekkelig nedbrytingskapasitet i kantarealene. Økningen er begrenset og utgjør om lag 2 % av samlet tilførsel av organisk stoff regnet som KOF fra flyavisings- og baneavisingskjemikalier. Fylkesmannen har på denne bakgrunn funnet å kunne gi Avinor tillatelse til omsøkte økning.

Tømning av glykolholdig snø ved kai i Rørvika

Avinor søker om tillatelse til bortkjøring og tømning av snø i sjøen ved dypvannskai i Rørvika.

Snø i seg selv faller ikke inn under avfallsdefinisjonen i forurensningsloven (§ 27), men når snø forflyttes kan den falle inn under forurensningsdefinisjonen (§ 6, pkt 1) i forurensningsloven. Tømning i sjø og vassdrag eller deponering på land av slik snø kan utgjøre et lokalt forurensningsproblem ved dumpe- eller avrenningsstedet dersom snøen inneholder miljøgifter eller andre forurensninger. Regelmessig disponering av snø på denne måten kan være i strid med forurensningslovens forurensningsforbud (§ 7) og/eller forsøplingsforbud (§ 28), og det blir et spørsmål om snøen medfører en fare for forurensning av ytre miljø, som i så fall ikke kan finne sted uten en tillatelse etter forurensningsloven kapittel 3. Dette er særlig aktuelt når snøen er sterkt forurenset, det skal dumpes store mengder eller det er spesielt følsomme resipienter.

Det fremgår av søknaden at antatt utslipp til snø som havner utenfor plattform/snødeponiområdet og drenerer til Langvatn utgjør om lag 7 600 KOF/år. Maksimalt Innhold av organisk stoff i omsøkte tømning utgjør dermed inntil 7 600 kg/KOF eller om lag 350 pe per sesong. Fylkesmannen vurderer at forurensningen er av et omfang som krever egen tillatelse, og at Fylkesmannen er rette myndighet til å behandle søknaden.

Rørvik dypvannskai ligger ved Ofotfjorden med ID 0364030100-2-C i Vann-nett. Vannforekomsten er vurdert å ha god kjemisk og økologisk tilstand. Fjorden er vurdert til ikke være i risiko når det gjelder måloppnåelse.

Glykol i snø/vann er løst i vann og vil fortynnes og spres i vannmassene ved tømmestedet, bla. gjennom tidevannsutskiftingen. Det er grunn til å anta at oksygenforholdene i vannsøylen er svært gode er det grunn til å anta at glykolen vil omsettes raskt uten å påvirke vannkvaliteten nevneverdig.

Testing av skumkanoner ved snødeponiet

Testing av skumkanoner på tre brannbiler ved Evenes lufthavn ca. 1 gang/mnd. med ca. 20-30 liter 3 % løsnig av Moussol som inneholder 14 g KOF pr. liter løsnig. Til sammen utgjør dette 280 – 420 g KOF per test og bil. Organisk belastning utgjør om lag 15 kg KOF per år.

Testing av skumkanoner gir kun en svært marginal økning av totale utslipp, og vi stiller på denne bakgrunn ikke spesielle vilkår til denne aktiviteten.

Tømning og testing av pulveraggregat på utrykningskjøretøy må gjennomføres en gang per år. Pulveret inneholder ingen miljøskadelige stoffer og tømningen skjer på snødeponiet. Testingen i seg selv anser vi å være av mindre miljømessig betydning da slukkepulveret ikke inneholder miljøskadelige stoffer. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at kasserte brannslukningsprodukter er å anse som næringsavfall, og skal leveres til godkjent avfallsmottak dersom det ikke gjenvinnes på annen måte (jf forurensningsloven § 32). Fylkesmannen har ikke anledning til å tillate annen håndtering.

Anmodning fra Tårstadvassdraget fiskelag SA om å gi pålegg til Avinor om deltagelse i «Tilstandsovervåking av Tårstadvassdraget»

Avinor kommenterer på uttalelsen at de stiller seg positiv til en tilstandsovervåking av Tårstadvassdraget og at de gjerne deler analyseresultatene av egen pågående miljøovervåking.

Vi viser i denne forbindelse til tillatelsens vilkår 12. Overvåking av resipient og rapportering til Fylkesmannen hvor det står i siste avsnitt: *«Bedriften kan bli pålagt å sørge for ytterligere overvåking av effekter av utslippene til luft og vann i henhold til et overvåkingsprogram, evt. også bli pålagt å delta i finansiering av et undersøkelsesprogram, jf. vannforskriften.»*

Dette innebærer at Avinor kan pålegges å delta i ytterligere tilstandsovervåking.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Fylkesmannen har vurdert utslippene fra anlegget i forhold til Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19. juni 2009 (naturmangfoldloven). Vurderingene er delvis basert på rapport om Biologisk mangfold ved Evenes lufthavn datert 1. april 2011. Omsøkte økning av rammen

til utslipp av formiatbaserte avisingskjemikaler er marginal og vil ikke ha nevneverdig betydning for samlet belastning. Samlet belastning på ferskvannsresipientene vil også kunne reduseres ved at det er gitt tillatelse til tømning av glykolholdig snø ved kai i Rørvika. Fylkesmannen kan ikke se at omsøkte endring i rammer vil medføre skade på naturmangfoldet i strid med §§ 4 og 5 i naturmangfoldloven.

Vurderinger etter vannforskriften

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal ifølge «Forskrift om rammer for vannforvaltning (vannforskriften) beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. § 4. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn "god".

Kjerkvatn med ID 175-48663-L i Vann-nett er oppgitt å ha moderat økologisk tilstand med bakgrunn i avrenning av næringssalter fra landbruk. Tilførsel av avisingskjemikalier gjennom overvannsnett til Kjerkvatnet utgjør ca. 40 pe på årsbasis, og vil neppe ha betydning for måloppnåelsen.

Lavangsvatn med ID 175-1193-L i Vann-nett er oppgitt å ha svært god økologisk tilstand. Vatnet er påvirket av avrenning av PFOS fra tidligere brannøvingsfelt, og Miljødirektoratet har som forurensningsmyndighet når det gjelder PFOS/PFAS, gitt pålegg til Avinor om rensing av bekk. Avrenning av avisingskjemikalier til Lavangsvatn utgjør om lag 35 pe på årsbasis og vil neppe ha betydning for måloppnåelsen.

Langvatnet med ID 175-48514-L er i Vann-nett oppgitt å ha god økologisk tilstand med ukjent kjemisk tilstand. Vatnet mottar diffus avrenning fra landbruk og avisingskjemikalier fra lufthavnen. Økning i rammen for bruk av formiatbaserte avisingskjemikalier er beregnet til om lag 130 kg KOF per sesong og er av mindre betydning sammenlignet med belastningen fra avrenningen av glykolholdig smeltevann fra snødeponiområdet via kulvert til Langvatnet. Belastningen herfra er beregnet til om lag 7 900 kg KOF eller om lag 180 pe på årsbasis. Redusert oksygeninnhold i bunnvannet, spesielt ved isdekket vann kan medføre økt utlekking av fosfor, og Fylkesmannen har bedt Avinor utarbeide plan for bortledning av glykolholdig smeltevann fra flyavisingsområder/snødeoni, slik at utslipp til Langvatn stanses.

Økning i rammen fra 30 000 til 35 000 kg KOF per sesong for bruk av formiatbaserte avisingskjemikalier vil etter vår vurdering ikke redusere muligheten til å oppnå antatte miljømål for denne vannforekomsten.

De komponenter som anses å ha de største miljømessige konsekvenser for utslipp til vann er regulert i tillatelsen. Det er viktig å være oppmerksom på at virksomhetens forurensninger isolert sett er uønsket, og at virksomheten plikter å holde utslippene på et slikt nivå at unødvendig forurensning unngås, jf. forurensningsloven § 7.

Det er imidlertid også virksomhetens ansvar å sørge for at utslipp av komponenter det ikke er satt spesifikke grenser for i denne tillatelse, blir holdt på et nivå som ikke fører til skade eller ulempe for omgivelsene.

Ved vurdering av hva som regnes som unødvendig, skal det legges vekt på om skader eller ulemper i naturen som følge av forurensningen kan reduseres med tilgjengelig teknologi innenfor rimelige kostnader for virksomheten.

Risikoklasse

Forbruk av avisingskjemikalier utgjør en samlet belastning på om lag 238 tonn KOF per år. Med bakgrunn i at overvann fra lufthavnområdet drenerer til særlig viktige og sårbare resipienter er virksomheten plassert i risikoklasse 3.

Gebyr

Det vises til forskrift om begrensning av forurensning kap. 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, samt vårt brev av 26. februar 2018 med orientering om bl.a. innkreving av saksbehandlingsgebyr. Bedriften er plassert under gebyrsats 4 for endring av tillatelser, jf § 39-5 for saksbehandlingen. Sats 4 utgjør etter gjeldende satser kr 84 300,-. Faktura for innbetaling av gebyret vil bli ettersendt av Miljødirektoratet og forfaller til betaling innen 30 dager etter fakturadato. Gebyret forfaller til betaling selv om gebyrvedtaket påklages

Saksopplysninger

Endringer i denne tillatelsen skal gjøres skriftlig. Dersom bedriften i særlige tilfeller har fått muntlig tillatelse til midlertidig å overtre fastsatte vilkår, skal denne være skriftlig bekreftet av Fylkesmannen så snart som mulig. Det er imidlertid bedriftens ansvar å dokumentere hjemmel for å overtre tillatelsens vilkår.

Dersom bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen senest en måned etter at eierskiftet har funnet sted. Det gjøres oppmerksom på at eierskifte kan utløse endringer i tillatelsen i samsvar med forurensningsloven § 18.

Kommunen kan sette vilkår for påslipp til kommunalt nett, som vil gjelde ved siden av de vilkårene Fylkesmannen setter i denne tillatelse. Kommunens vilkår skal sikre at avløpsvann fra virksomheten ikke medfører skade eller driftsforstyrrelser på kommunalt avløpssystem eller unødige miljøulemper i resipienten.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at selv om visse forurensingsskader i enkelte tilfeller må påregnes som følge av de utslipp tillatelsen gir høve til, er ikke bedriften dermed fritatt for plikt til å betale erstatning/vederlag etter granneloven, jf forurensningsloven § 56. I medhold av forurensningsloven §§ 16 og 18 kan Fylkesmannen oppheve eller endre vilkårene som er gitt i forbindelse med tillatelsen eller gi nye vilkår.

Fylkesmannen kan også om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom forutsetningene gitt i forurensningsloven § 18 tilsier det.

For å sikre at tiltakene gjennomføres i samsvar med utslippstillatelsen, kan Fylkesmannen i medhold av forurensningsloven § 73 fastsette forurensningsgebyr til staten.

Tillatelse til utslipp fritar ikke for erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsregler, jf forurensningsloven § 10 2. ledd.

Tillatelse til utslipp fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet i henhold til forvaltningsloven kap VI av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om

avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 BODØ.

Eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Sten D. Bruaas
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi: Evenes kommune
Tårstadvassdraget fiskelag SA

FYLKESMANNEN I NORDLAND

Endret tillatelse for bruk av avisingskjemikalier for fly og bane for Avinor AS, Harstad/Narvik lufthavn Evenes, Evenes kommune

Tillatelsens vilkår

Bedriften plikter heretter å drive sin virksomhet i samsvar med vilkårene på de følgende sider. For enkelte vilkår er det fastsatt gjennomføringsfrister. Vilråene er inndelt i følgende kapitler:

1. RAMMER FOR BRUK AV AVISINGSKJEMIKALIER M.V.
2. GENERELLE VILKÅR
3. UTSLIPP TIL VANN
4. UTSLIPP TIL LUFT
5. STØY
6. GRUNNFORURENSNING OG FORURENSEDE SEDIMENTER
7. KJEMIKALIER
8. ENERGI
9. AVFALL
10. FOREBYGGENDE OG BEREDSKAPSMESSIGE TILTAK MOT AKUTTFORURENSNING
11. MÅLING OG BEREGNING AV UTSLIPP, RAPPORTERING TIL FYLKESMANNEN
12. OVERVÅKING AV RESIPIENT, VIDERE UNDERSØKELSER
13. UTSKIFTING AV UTSTYR
14. EIERSKIFTE
15. NEDLEGGELSE OG DRIFTSSTANS
16. TILSYN OG JOURNALFØRING

Bedriftsdata:

Bedriftens navn:	Harstad/Narvik lufthavn Evenes
Org. nummer (bedrift)	985 198 292
Hovedbransje NACE-nummer:	52.230 Andre tjenester tilknyttet lufttransport
Postadresse:	Flyplassveien
Postnummer/poststed:	8546 Evenes
Risikoklasse	3
UTM-koordinat (WGS84):	33W 7598617 N 568696 Ø,
Fylke:	NORDLAND

Dato: 9. januar 2019

Oddlaug E. Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Sten D. Bruaas
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

1. Rammer for bruk av avisingskjemikalier m.v.

Tillatelsen gjelder utslipp fra bruk av kjemiske avisingsmidler for rullebane og fly med total ramme for utslipp av baneavisingsvæsker basert på formiat tilsvarende et teoretisk oksygenforbruk på inntil 35 000 kg KOF per sesong og total ramme for utslipp av flyavisingsvæske med inntil 120 000 liter 100 % glykol per sesong tilsvarende at teoretisk oksygenforbruk på inntil 202 800 kg KOF per sesong.

Avinor skal gjennomføre tiltak for å redusere avrenning fra glykolholdig snø via kulvert til Langvatn.

Fylkesmannen skal til enhver tid holdes orientert om hvilke formiatbaserte avisingskjemikalier som benyttes, med tilhørende vurderinger og dokumentasjon av miljømessige egenskaper og konsekvenser.

Tillatelsen omfatter også tømning av oppsamlet glykolholdig snø/vann fra flyavising ved dypvannskai Rørvika etter avtale mellom Avinor og Evenes kommune..

Testing av skumkanoner på tre brannbiler 1 gang/mnd med ca. 30 liter 3 % løsningsmiddel.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i pkt 3 flg.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 10.4.

2.5. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1 Avising av fly

Det kan benyttes glykolholdig flyavisingsvæske tilsvarende inntil 120 000 liter 100 % glykol per sesong med et maksimalt teoretisk oksygenforbruk på inntil 202 800 kg KOF per sesong.

3.2 Avising av rullebanen

Det kan benyttes baneavisingsvæsker basert på formiat tilsvarende et teoretisk oksygenforbruk på inntil 35 000 kg KOF per sesong.

3.4 Oljeholdig avløpsvann fra verksteder o.l.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann skal renses tilfredsstillende, jf forurensningsforskriften kap. 15, slik at maksimalnivå ikke overstiger en konsentrasjonsgrense på 50 mg/l.

Påslipp av rensed avløpsvann på offentlig avløpsnett må ellers tilfredssette de krav som den ansvarlige for avløpsnettet (kommunen eller interkommunalt selskap) måtte stille.

3.5 Avløpsmålinger

For å kunne dokumentere utslippsmengder fra prosessavløpsvannet skal bedriften ta prøver av avløpsvannet. Prøvetaking skal gjennomføres min. fire ganger per år.

Prøveresultatene skal rapporteres i årsrapporten.

Fylkesmannen kan ved en senere anledning gi krav til ytterligere målinger av avløpsvannet. Bedriften må likevel til enhver tid kunne dokumentere at gjeldene krav til utslippet blir overholdt.

3.6 Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet. Det skal ikke foregå spyling av utstyr eller kjøretøy på arealer som dreneres til overvannsnettet

3.7 Sanitæravløpsvann

Sanitæravløpsvann fra kantine, personalrom, publikumsrom m.v. (dusj, toalett, vask og lignende) skal behandles i samsvar med kommunal tillatelse.

4. Utslipp til luft

4.1 Energianlegg

Kun avgasser fra anlegg for energiproduksjon tillates. For utslipp fra forbrenning av rene brensler gjelder kravene i forurensningsforskriften kap 27.

5. Støy

For støy fra eventuelle bygg- og anleggsarbeid gjelder kravene i T-1442/2016 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, kapittel 4.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven/kommunen.

7. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

8. Energi

8.1. Energistyring

Bedriften skal systematisk søke å redusere energiforbruket. Rutiner for vurdering av tiltak med sikte på redusert energiforbruk skal inngå i bedriftens styringssystemer.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal søke å utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Alt avfall skal samles opp og håndteres i henhold til gjeldende lovverk slik at det ikke medfører forurensningsmessige ulemper. Bedriften skal til enhver tid drives slik at avfallsmengdene blir minst mulig og at mest mulig av det avfall som dannes gjenvinnes ved kompostering eller leveres til annen gjenvinning. Avfall skal ikke dumpes i sjø, dumpes, graves ned eller brennes med mindre særskilt tillatelse er gitt.

Produksjonsavfall og produktrester skal samles opp og gjenvinnes. Dersom avfallsfraksjoner ikke kan gjenvinnes, skal det leveres til godkjent mottaksanlegg.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikovurdering

Bedriften skal gjennomføre systematiske miljørisikovurderinger av sin virksomhet. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikovurderingen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11. Måling og beregning av utslipp, rapportering til Fylkesmannen

11.1 Måling og beregning av utslipp

Virksomheten skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til omkringliggende resipienter.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Virksomheten skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkreditert laboratorium/tjenester benyttes der dette er mulig.

12. Overvåking av resipient og rapportering til Fylkesmannen

Virksomheten skal sørge for overvåking av effekter av utslippene til nærliggende resipienter i henhold til miljøovervåkningsprogram vedlagt søknaden. I forbindelse med årlig rapportering skal det vurderes om det er nødvendig med en revisjon av overvåkningsprogrammet eller om det er behov for tiltak for å overholde miljøkrav i resipienten. Revisjoner av overvåkningsprogrammet skal forelegges Fylkesmannen for eventuelle merknader.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Bedriften skal rapportere innen 1. juli året etter utslippsåret. Det skal etter nærmere avklaring også rapporteres gjennom Nettportalen Altinn. Nærere opplysninger og krav til rapporteringen vil bli sendt av Miljødirektoratet.

Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal i forbindelse med rapportering av utslippsdata til Fylkesmannen angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

Bedriften kan bli pålagt å sørge for ytterligere overvåking av effekter av utslippene til luft og vann i henhold til et overvåkningsprogram, evt. også bli pålagt å delta i finansiering av et undersøkelsesprogram, jf. vannforskriften.

Innsending av utredning med plan for bortledning av glykolholdig smeltevann fra flyavisingsområde/snødeponi til Langvatn. Frist for utredning er 1. oktober 2020.

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen senest 1 måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse og driftsstans

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn og journalføring

16.1 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

16.2 Journalføring

Bedriften skal journalføre mottak og leveranser av råstoff, produkt, og avfall (dato, mottaker/leverandør, type, kvantum, etc.). Bedriften skal med dette kunne dokumentere at mengdebegrensingen og vilkår i foreliggende tillatelse er overholdt. Journalene må oppbevares på anlegget i minst 3 år, og være tilgjengelig for tilsynsmyndighetene ved kontroll. Journalene skal gi grunnlag for årsrapportering, se vilkår 11.2.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jf punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Triklloreten	TRI
Muskxylen (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluoreerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT